

5th WORLD WATER FORUM
I S T A N B U L 2 0 0 9

BRIDGING
DIVIDES
FOR WATER

Tarihin en büyük su randevusu
History's biggest meeting on water

5. Dünya Su Forumu

The 5th World Water Forum

REZZAN HASANBEŞEÖĞLU MEHMET OKUTAN

Dünyanın en eski su uygarlıklarından olan bu topraklar, şimdi de 16 - 22 Mart 2009 tarihlerinde suyun geleceğinin konuşulacağı dünyanın en büyük su randevusu olan 5. Dünya Su Forumu'nun ev sahibi...

Home to one of the world's oldest 'water' civilizations, Turkey this year is hosting the world's biggest ever meeting on water, the 5th World Water Forum, where the future of this essential element will be discussed 16-22 March.

TRT'nin belgesel kanalı TRT2'de, Üsküdar semti eşsiz kartpostallar gibi akyor ekrandan...

Kapı önlendeki gül çardaklarındaki akraba - komşu muhabbetlerini anımsatan, siyah - beyaz, naif mahalle manzaraları çocukluğumuz kokularını, tatlarını çağırıyor. Kestane kebab, kızarmış ekmek hamuru, akide şekerleri, ihlamlar, tahin-pekmaz, cevizi köy ekmeği... Derken, Üsküdar'ın çeşmelerinden söz ediliyor, o masalı günlerde su tadımının çok ünlü olduğunu öğreniyoruz. Resmen kısıkanıyorum musluktan akveren billur suları, tek derterinin lezzet tonları olmasını... Çevirin tarih sayfalarını, her kavşaktan bir su hikayesi fıskır bu memlekette. İstanbulumuzun gözbebeği Taksim neyi taksim ederdi ki? Tabii ki bir zamanlar İstanbul'un sularını. O şahane meydan kentimizin dört bir yanına dağılıveren sulardır Taksim'i Taksim yapan...

Turizmcilere bir çağırım var. Kültür turlarına tarihi su yapılarını da ekleyebilir misiniz? Tarih ve Kültür

sevdalılarının gönlünü çecelektir, çünkü Anadolu ilkçağlardan bugüne Sümerler, Hititler, Urartular, Antik Yunan, Roma, Bizans, Osmanlı İmparatorluğu ile su etrafında kurulan bir uygarlıklar cenneti.

DÜNYA SU BAŞKENTİ

Tarihi su yapıları, ilk kez 26 - 27 Haziran 2008'deki 5. Dünya Su Forumu İzmir / Gümüşlük Bölgesel Toplantısı'nda ele alındı. En eskileri, M.Ö. 2000 - Hititler'den kalma Karakuyu Barajı, en ilginç ise Boğazkale'de bir pınarın suyunun toplanması ve Urartular'ın mirası Şamram Kanalı'dır. Anadolu'yu yurt edinmiş her uygarlık, bu toprakların su cenneti olarak anılmasına katkıda bulunacak yapılar bırakmıştır geriye...

Kanuni Sultan Süleyman'ın eşi Haseki Hürrem Sultan adına Mimar Sinan tarafından 1556 yılında inşa edilen Haseki Hanımı (altta).

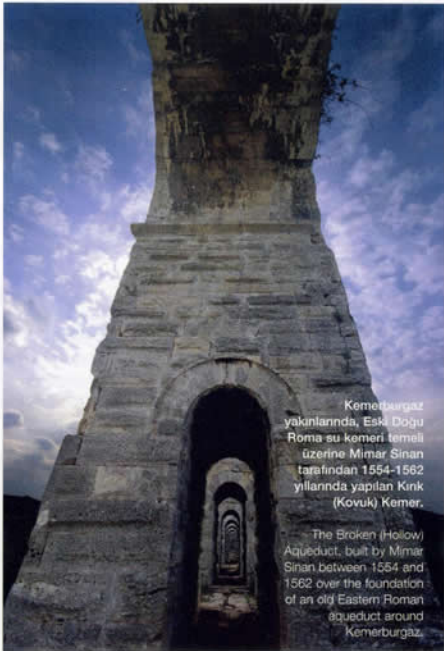
The Haseki Hanım, built by Mimar Sinan in 1556 for Süleyman the Magnificent's wife, Hürrem Sultan (below).

The Istanbul district of Üsküdar flashes across the screen of TRT2, Turkish State Radio and TV's documentary channel, like a series of picture postcards. The simple black and white images recall friendly chats with friends and neighbors under rose bowers and in front of doorways. The smells and flavors of childhood... roasted chestnuts, hard candy, linden tea, crusty village bread with walnuts, sesame oil mixed with molasses... The narrator is speaking now of Üsküdar's natural springs and fountains, whose waters, I learn, were famous in those days for their distinctive tastes. I'm actually jealous of the crystal-clear water that ran from those spigots... Just browse the pages of history and some story about water

will burst out at you at every turn. The popular Istanbul district of Taksim, for example, whose name means 'division' or 'distribution'. What exactly was distributed here? Water, of course. This glorious square was once a major distribution center for the city's water. I appeal to all those in the tourism business. Please add the city's historic water infrastructure to your cultural tours. You will win the hearts of all culture and history buffs, because Anatolia has been a haven of hydro infrastructure since time immemorial.

WORLD WATER CAPITAL

Turkey's historic hydro infrastructure was first taken up at the 5th World Water Forum İzmir/Gümüşlük Regional Meeting on ▶

Kemerburgaz yakınlarında, Eski Doğu Roma-su kemeri temeli üzerine Mimar Sinan tarafından 1554-1562 yıllarında yapılan Kink (Kovuk) Kemer.

The Broken (Hollow) Aqueduct, built by Mimar Sinan between 1554 and 1562 over the foundation of an old Eastern Roman aqueduct around Kemerburgaz.

İLK SU KULLANIMI

MÖ. 3000'de su kullanımını düzenleyen ve su yollarının bakımını yapan ilk devlettir Sümerler.

Gazeteci-yazar Turgay Türker'in araştırması "Suyun Hikayesi", DSİ Tarihi Su Yapıları Konferansı Bildiriler Kitabı ve Prof. Dr. Özhan Uluatam'ın "Damlaya Damlaya (Ortaođu'nun Su Sorunu)" adlı kitabına göre, Alacahöyük, Boğazköy ve Beşşehir'de tarihi izler var. Dünya Kültür Mirası listesindeki Hattuşaş'ta ise kaynak suları, yer altına düşen kil borularla başkente taşınıyordu. Sankale, Büyükkale, Karataş - Semayük'teki sarıncılar, yağmur sularını depoluyordu. İlk kanalizasyon Yazlıkaya'da ortaya çıkarıldı.

2808 YAŞINDAKİ KRALIÇE

"2808 YAŞINDAKİ KRALIÇE" diye anılan 56 km'lik Şamran Kanalı'na Urartu Kralı Menua'nın eşi Şamran'ın (Semiramis) adını verdi. MÖ 8. yüzyılda yapılan kanal, bugün de iki bin hektar araziye sulayan sistemin parçası.

Belgrad ormanlarında, Osmanlılar'dan kalma, kalp şeklinde su dinlendirme havuzu (üstte).

A heart-shaped water stilling basin from Ottoman times in the Belgrad forest (above).

26-27 June of last year. The oldest example of this infrastructure is the Karakuyu Dam built by the Hittites in the 2nd millennium B.C., the most interesting the collecting of spring waters at Boğazkale and the Şamran Canal, an Urartu legacy. Every civilization that made its home in Anatolia left behind structures that contribute to these lands being remembered as a water paradise.

THE FIRST USE OF WATER

The Sumerians were the first people to regulate the use of water and maintain waterways in the 3rd millennium B.C.

According to journalist Turgay Türker's study, 'The Story of Water', the proceedings of the State Hydraulic Works (DSİ) Conference on Water Infrastructure, and Prof. Dr. Özhan Uluatam's book, 'Drop by Drop: Middle east's Water Problem', vestiges of these historic springs can be found at Alacahöyük, Boğazköy and Beşşehir. Now on the World Cultural Heritage list, the spring waters of Hattuşaş were

conveyed to the capital through clay pipes laid underground. The cisterns at Sankale, Büyükkale, and Karataş-Semayük stored rain water, and the first sewage canal was unearthed at Yazlıkaya.

A 2808-YEAR-OLD QUEEN

Known as 'the 2808-year-old queen', the 56-km-long Şamran Canal is named for Şamran (Semiramis), wife of the Urartu King Menua. Built in the 8th century B.C., the canal today is part of an irrigation system that waters two thousand hectares.

GREEKS AND ROMANS

Trading partners of the Greeks on the island of Crete, the Minoans laid two separate systems in which pipes were used to carry both fresh water and waste water under pressure as well as being the first people in the world to create syphons. The Romans were the first to bring water from a great distance to Istanbul through multi-story aqueducts. The Emperor Hadrian had the aqueduct built that still bears his name today. Remains >

YUNANLI VE ROMALILAR

Ticaret ortakları Girit Adası'ndaki Minoslar temiz su ve atık su için basınçlı boruların kullandığı iki ayrı tesisat döşeyen, dünyada ilk kez sifon çekenlerdir. İstanbul'a çok katlı kemerlerle uzaktan ilk su getiren Romalılardı. İmparator Hadrianus İstanbul'da adını taşıyan Hadrianus Su Kemer'i'ni yaptırdı. Milet'te, Ankara-Çankırıkapı'da ve Efes'te hamam kalıntılarında rastlanıyor.

cistern, Binbirdirek, whose name literally means 'a thousand columns', and the Yerebatan cistern are both impressive for their aesthetic qualities.

THE SELJUKS

Arriving in Anatolia in the 10th century, the Seljuks built waterways and dams all over Anatolia, mainly in the Konya region, to support irrigated agriculture. They were also responsible for the construction of numerous stone bridges, monumental fountains, public drinking fountains and mosque pools with fountains.

THE OTTOMANS

Among the Ottomans, Mehmed the Conqueror had the Turunçlu, Fatih, Şadırvan and Mahmutpaşa waterways built. In the 16th century, the architect Mimar Sinan built a giant waterway by repairing one left earlier by the Romans. Water was brought in from the Belgrad Forest north of the city, and a total of 33 aqueducts, some of them on a massive scale, were constructed. The foundation of the Kırkçeşme Water Distribution Plant, which is still in use today, was also laid at this time. Ottoman Istanbul's water distribution system was divided into four parts: Halkalı, Kırkçeşme, Taksim and Hamidiye-Kayışdağı.

of baths are encountered at Miletus, at Ankara-Çankırı and at Ephesus. The Romans' open aqueducts were the perennial target of their enemies.

THE ISTANBUL WATER CONSENSUS

As the cradle of the great water civilizations, Turkey is now going to host the world's largest-ever meeting on the subject of water. Some twenty thousand participants, including 150 government ministers and fifteen heads of state are expected to attend the 5th World Water Forum, which ▷

BİZANS DÖNEMİ

İmparator I. Constantin'in yaptırıldığı su kemerleri İstranca dağlarından İstanbul'a uzanıyordu. İmparator Valens, Kağıthane deresinin sularını kemerlerle kente aktı. Teodosius ve Markianos da çok sayıda su tesisi, sarnıçlar yaptırdı. Bu dönemde yapılan ilk büyük kapalı sarnıçlar Binbirdirek ve Yerebatan sarnıcı estetikleriyle de etkiliyor.

SELÇUKLULAR

Konya Ovası başta olmak üzere Anadolu'da bentler ve su kanalları yaparak sulu tarımı desteklediler. Taş köprüler, çeşmeler, sebil ve şadırvanlar inşa ettirdiler.

OSMANLILAR

Fatih Sultan Mehmet; Turunçlu, Fatih, Şadırvan ve Mahmutpaşa Suyolları'nı inşa ettirdi. Mimar Sinan, Roma'nın mirasını onararak dev bir su yolu yaptı. Belgrad Ormanları'ndan su getirildi. Bazıları dev ölçeklerde olan tam 33 su kemeri inşa edildi. Günümüzde de kullanılan Kırkçeşme Tesisleri'nin

temeli böylece atılmış oldu. Osmanlı İstanbul'unun su isale (letim) sistemleri dört bölüme ayrılıyordu: Halkalı, Kırkçeşme, Taksim, Hamidiye - Kayışdağı.

İSTANBUL SU MUTABAKATI

Su uyguladığını beşiği olan bu topraklar, dünyanın en büyük su randevusuna da ev sahipliği yapacak. Forum, Haliç kıyısındaki Sütlüce Kongre Merkezi'nde ve Feshane'de gerçekleşecek. Forumu, yaklaşık 150 bakan, 15 devlet başkanıyla birlikte 20 bin katılımcı bekleniyor. Dev buluşmanın destekçileri; Devlet Su İşleri (DSİ), Dişişleri Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Dünya Su Konseyi (WWWC), İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ), İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB). Forum'u tüm su konularını kapsayan 6 ana tema, 23 konu başlığı ve en az 100 oturum şekilleniyor. Siyasi aktörler ve karar vericilerin katılımı için ilk defa "Devlet Başkanları Zirvesi" yapılacak ve Bakanlar Konferansı

Türk rokoko tarzının en güzel örneklerinden olan III. Ahmed Çeşmesi. 1729'da Mimar Ahmet Ağa tarafından yapılmıştır (üste).

The Fountain of Ahmet III, one of the finest examples of Turkish rococo. Built in 1729 by the architect Ahmet Ağa (above).

The Emperor Valens had aqueducts built to distribute the waters of the Kağıthane Stream (the once-famed Sweet Waters of Europe) throughout the city. Theodosius and Marcianus, too, had a large number of cisterns and aqueducts built around the city. Among them, the first large, covered

THE BYZANTINE PERIOD

The aqueducts built by the Emperor Constantine I stretched to Istanbul all the way from the İstranca Mountains of Thrace. The Emperor Valens had aqueducts built to distribute the waters of the Kağıthane Stream (the once-famed Sweet Waters of Europe) throughout the city. Theodosius and Marcianus, too, had a large number of cisterns and aqueducts built around the city. Among them, the first large, covered

sonucunda ortak bildiri yayımlanacak. Su konusunda taahhütler içeren ve tüm dünya belediye başkanlarının imzalayacağı 'İstanbul Su Mutabakatı' da ilk defa 5. Dünya Su Forumu'nda sunulacak. Suyun tüm paydaşlarını bir araya geleceği forum, yerel yönetimler, hükümetler, iş dünyası, akademisyenler, sivil toplum örgütleri, çiftçiler, işçiler, kadınlar, gençler ve çocukları buluşturacak. Adil katılım için az gelişmiş ülkelerden bin katılımcının giriş, yemek ve konaklama ücretleri karşılanacak. İlk kez, medyaya yönelik 40 bin Euro'luk "Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Su Ödülü" verilecek. Ayrıca Japonların "Kyoto Ödülü", Fas'ın "Kral Hassan II Ödülü" ve Meksikalıların "Compromiso Mexico" ödülleri de bulunuyor. "Global Su Eğitim Köyü" kurulacak, "Çocuk Forumu" ve "Gençlik Forumu"yla gelecek nesillere de ulaşılabilecek. Yaklaşık 10 bin m²'lik bir alan, fuar ve Su Sergisi'ne ayrılabilecek. Yeşil

Alman çeşmesi:
Sultanahmet Meydanı'nda yer alan çeşme, Alman İmparatoru II. Wilhelm'in sultana ve İstanbul'a hediyesidir (üstte).

The German foundation on Sultanahmet Square was a gift to Istanbul and the sultan from the German Emperor Wilhelm II. (above).

Forum girişimiyle, Türkiye'nin çevreye duyarlı ilk büyük organizasyonuna imza atılacak. Her katılımcı için Çatalca'da bir fidan dikilecek. Gelişmiş web teknolojisi kullanılarak yaratılan Sanal Toplantı Alanı (<http://portal.worldwaterforum5.org>) global su ailesini buluşturuyor. Bizim kültürümüzde su azizdir. Su tarihimiz ve kültürümüz 5. Dünya Su Forumu ile daha da zenginleşecek. Bu bir son çağdır. Su uygarlıklarını cennetinin kapıları herkese açık. 16 - 22 Mart 2009 tarihlerinde, İstanbul'da "Farklılıkların Suda Yakınlaşması" umuduyla...

İletişim platformu
www.worldwaterforum5.org

will be held at the Feshane and the Sülüce Conference Center on the Golden Horn. Backers of the giant meeting include the State Hydraulic Works (DSİ), the Ministry of Foreign Affairs, the Ministry of Environment and Forestry, the World Water Council (WWC), the Istanbul Water and Sewage Administration (İSKİ) and the Istanbul Metropolitan Municipality (İBB).

Six main themes and 23 subject headings covering all water-related topics will give shape to the forum, which will consist of a minimum 100 sessions. A 'Heads of State Summit' will be held for the first time to ensure participation of policy and decision-makers, and a joint communiqué will be issued following the Ministers' Conference. For the first time as well, an 'Istanbul Water Consensus', containing pledges on the subject of water to be signed by all world mayors, will be presented at the 5th Water Forum, where all those who share water will come together, including national governments, local

administrations, the business world, organizations of civil society and academics as well as farmers, workers, women, children and young people. To ensure fair participation, registration fees and food and accommodation for 1000 participants from less developed countries will be covered by the forum organizers.

A 40,000-Euro, media-oriented "Turkish Republic Prime Minister's Water Prize" will also be awarded for the first time this year. Other awards include Japan's 'Kyoto Prize', Morocco's 'King Hassan II Prize' and Mexico's 'Compromiso Mexico'. A 'Global Water Education Village' is going to be set up with outreach to future generations through a 'Children's Forum' and 'Youth Forum'. An area of approximately ten thousand square meters will be made available for the fair and accompanying Water Exhibition. At the initiative of the Green Forum, Turkey is going to put its signature on its first major environmentally sensitive event by planting a sapling at Çatalca for every participant. Created using advanced web technology, the Virtual Meeting Space (<http://portal.worldwaterforum5.org>) will bring everyone together in one global water family.

Water is precious in Turkish culture. And the history and culture of water in Turkey are going to be further enriched by the 5th Water Forum. This is a last call. The doors of the water civilizations heaven are open to everyone. We await you, in the hopes of "Bridging Divides for Water" on 16-22 March 2009...

The Communications Platform
www.worldwaterforum5.org